

[CONCEPT]

Werkplan College en Forum Standaardisatie 2012

Vanuit een solide basis naar brede adoptie

Opgesteld door: Bureau Forum Standaardisatie
Versie: 0.7
Status: concept
Datum: oktober 2011

Documentbeheer

Documenthistorie			
Datum	Versie	Auteur	Opmerkingen
27 september 2011	0.1	Joris Gresnigt	Ieder Bureau lid heeft individueel de plannen aangeleverd.
4 oktober 2011	0.2	Joris Gresnigt	Versie nav bespreking met EI&I, BZK en Logius.
17 oktober	0.3	Joris Gresnigt	Nav bespreking in het Forum
18 oktober	0.4	BFS	Redactieslag
26 oktober	0.5-0.7	Joris Gresnigt	Nav bespreking met EL&I en BZK
Goedkeuring			
Datum	Versie	Goedgekeurd door	Opmerkingen

Inhoudsopgave

Documentbeheer	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
1.1 Standaardisatie blijft deze kabinetsperiode van groot belang	4
1.2 Leeswijzer	4
1.3 Kader van de activiteiten	4
1.4 Criteria voor het kiezen van activiteiten	6
2. Activiteiten overzicht	7
2.1 De rode draad van de activiteiten	7
2.2 Overzicht van de activiteiten	8
2.3 De 11 deelplannen	9
Kernactiviteiten	9
2.3.1 Open standaarden: de lijsten	9
2.3.2 Open standaarden: adoptie en naleving open standaarden	10
2.3.3 Open standaarden: business cases	11
2.3.4 Open standaarden: beheer	12
2.3.5 Voorzieningen	13
2.3.6 Semantiek	14
2.3.7 Internationaal	15
2.3.8 Communicatie	16
Thema's	17
2.3.9 Authenticatie	17
2.3.10 Hergebruik overheidsinformatie/open data	17
2.3.11 Samenhang basisregistraties	18
2.3.12 Waardeketens en standaardisatie	19
3. Budget	21

1. Inleiding

1.1 Standaardisatie blijft deze kabinetsperiode van groot belang

Interoperabiliteit en standaardisatie zijn van groot maatschappelijk en economisch belang. Standaarden maken snelle en betrouwbare gegevensuitwisseling en gegevenshergebruik mogelijk, wat kosten reduceert, dienstverlening verbetert en innovatie versnelt. Het belang van afspraken over standaarden neemt toe naarmate meer partijen zich daar aan houden (netwerkeffecten). Dit is in deze tijd van bezuinigingen actueler dan ooit. Interoperabele systemen en werkprocessen voorkomen daarnaast fouten bij het uitvoeren van (semi-)publieke taken.

Het instellingsbesluit van het College en Forum Standaardisatie loopt formeel eind 2011 af. Het College en Forum zijn ingesteld om standaardisatie te bevorderen voor betere digitale samenwerking (interoperabiliteit) tussen overheden en burgers, tussen overheden en bedrijven en tussen overheden onderling.

De evaluatie van College en Forum laat zien dat het belangrijk is om door te gaan op de ingeslagen weg. Komende jaren kan de sterke basis die er ligt en de naamsbekendheid en het gezag van College en Forum verder verdiept en verbreed worden. In dit werkplan staat wat in 2012 wordt gerealiseerd en hoe dat wordt gedaan.

1.2 Leeswijzer

In paragraaf 1.3 van dit werkplan worden het kader van de activiteiten en externe ontwikkelingen benoemd die invloed hebben op de uit te voeren activiteiten. In paragraaf 1.4 staan de criteria voor het selecteren van activiteiten. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 de rode draad van de activiteiten geschetst en een overzicht gegeven. Tot slot worden in datzelfde hoofdstuk de onderwerpen in detail uitgewerkt.

1.3 Kader van de activiteiten

Het kader voor de activiteiten wordt bepaald door het nieuwe instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie en kabinetsbeleid, zoals de Digitale Agenda.nl van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en iNUP en de Compacte Rijksdienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Daarnaast is er een aantal ontwikkelingen in de omgeving die van invloed zijn op de invulling van dit werkplan.

Instellingsbesluit

De taken van het Forum en College worden vastgelegd in een nieuwe instellingsbesluit (2012-2015). De activiteiten genoemd in dit werkplan ondersteunen dit instellingsbesluit.

Evaluatie van het Forum en College

Uit de evaluatie van het Forum en College blijkt dat bestaansrecht, scope, doelstellingen en taken van het College (bezegelen, agenderen/adresseren) en het Forum (adviseren) niet ter discussie staan. De evaluatie geeft wel aan dat de slagkracht van College en Forum kan worden versterkt door:

1. focus in de agendering van overheidsbrede interoperabiliteitsvraagstukken
2. benutting publiek/private meerwaarde door synergie met het bedrijfsleven;
3. sturing op adoptie en naleving van afgesproken standaarden;
4. afstemming met EU-standaardisatie.
5. andere samenstelling en werkwijze voor het Forum.

In de bij hoofdstuk 2 uitgewerkte plannen zijn deze aanbevelingen overgenomen door te inhoudelijk te focussen op vier interoperabiliteitsvraagstukken: open data, authenticatie, samenhang basisregistraties en standaardisatie in waardeketens (economische topsectoren). Bovendien wordt meer business case informatie meegegeven bij het

voordragen van open standaarden voor de "pas toe of leg uit" lijst. De adoptie en advisering over de naleving van gemaakte afspraken wordt geïntensiveerd. Het Forum gaat met samenwerking met ECP/EPN¹ bij het organiseren van bijeenkomsten over open standaarden voor gebruikers en ICT-aanbieders

Het Forum wordt kleiner (van 17 naar 13), zal meer gericht zijn op processturing en zal meer gaan werken met werkgroepen en onafhankelijke voorzitters, waarbij meer gebruik gemaakt wordt van deskundigheid in het veld (tweede ring). Doelgroepen zullen eerder betrokken worden bij het uitwerken van nieuwe thema's zoals standaardisatie voor open overheidsdata.

De Digitale Agenda.nl

In de Digitale Agenda.nl (2011-2015) wordt het ICT-beleid geschetst voor de periode 2011-2015. De focus ligt op de bijdrage die ICT kan leveren aan de economische groei in Nederland.

In de Digitale Agenda.nl wordt aandacht besteed aan standaardisatie en aan het College en Forum Standaardisatie. Het kabinetsbeleid voor open standaarden wordt voortgezet na 2011. Open standaarden blijven de norm bij aanschaf en gebruik van ICT-producten en -diensten door overheidsorganisaties. Expliciet wordt een aantal standaarden en voorzieningen genoemd. Waarvan IPv6 (open internet) en de standaard XBRL (uitwisselen van financiële rapportages) op de lijst voor "pas toe of leg uit" staan. In de Digitale Agenda.nl wordt ook aangegeven dat ICT belangrijk is in de aanpak voor economische topsectoren. Per topsector worden in 2011 roadmaps opgesteld. Voor ICT (horizontale as in de topsectoren) is een roadmap in ontwikkeling (eind 2011 gereed).

Business case denken bij de invoering van standaarden wordt steeds belangrijker. Daarom worden voor een aantal topsectoren economische impactanalyses aangekondigd over de betekenis van open standaarden, te beginnen bij logistiek.

Behalve standaardisatie komt open data expliciet aan bod (één van de onderwerpen in dit werkplan) en komt er een recht op elektronische zakendoen. Dit laatste kan directe impact hebben op de adoptie van open standaarden en voorzieningen.

I-NUP

Het I-NUP (2010-2015) is de opvolger van het nationaal uitvoeringsprogramma (NUP 2008-2010) met het accent op implementatie. I-NUP heeft als doelstellingen onder meer: het centraal stellen van de vraag, bevorderen dat burgers zaken snel en zeker kunnen regelen en dat de overheid als één geheel, efficiënt, transparant en aanspreekbaar opereert. I-NUP is geschreven om adoptie van voorzieningen (onder meer de berichtenbox, basisregistraties en authenticatiemiddelen) en standaarden (bijvoorbeeld webrichtlijnen) te benutten. Deze adoptie is vanuit de e-overheid zowel op communicatie met burgers als met bedrijven gericht. In de bestuurlijke afspraken over de uitvoering van het I-NUP is een resultaatverplichting opgenomen over open standaarden: Gemeenten maken gebruik van de open standaarden zoals vastgesteld door het College Standaardisatie en werken hierbij volgens het principe "pas toe of leg uit".

Compacte Rijksdienst/I-strategie

In de nota 'Compacte Rijksdienst' en de daaraan gerelateerde I-strategie Rijk geeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan hoe in deze tijd van bezuinigingen toch betere kwaliteit van overheidsprocessen gerealiseerd kan worden. Speerpunten zijn onder meer de Digitale werkomgeving, benutting van de Cloud, het op orde brengen van de informatiehuishouding, hergebruik, informatiebeveiliging en architectuur en standaardisatie.

Einde van het programmabureau NOiV

¹ Electronic Commerce Platform Nederland. www.ecp.nl

Het actieplan Nederland Open in Verbinding stop eind 2011. Afgelopen jaren heeft het Forum samen opgetrokken met het programmabureau NOiV. Uitgangspunt is dat het Bureau Forum Standaardisatie een aantal taken op het gebied van open standaarden overneemt, te weten: het signaleren van obstakels voor standaardisatie en deze actief proberen te verhelpen, handreikingen over open standaarden en multimedia formaten, informatie over sturen op open standaarden, implementatie informatie leveren per standaard, inhoudelijk sturen op communicatie activiteiten als plug festen (testen van implementaties van standaarden met leveranciers) en coming out parties (stakeholdersbijeenkomsten over de adoptie van een nieuwe standaard). ECP/EPN gaat een grotere rol spelen bij communicatieactiviteiten gericht op externe doelgroepen. KING zal ook een aantal instrumenten van het pb NOiV gaan overnemen zoals de formules van het organiseren van bestuurstafels.

Aanscherping van het "pas toe of leg uit" regime

Om de naleving van "leg uit" te versterken worden de rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) 2012 aangepast. Dit op initiatief van EL&I. De RBV is een Ministeriele regeling en wordt door de minister van Financiën vastgelegd. Dat betekent dat naleving van "pas toe of leg uit" voortaan ook bij financieel economische afdelingen en accountantsdiensten van departementen bekend is. Opname in de RBV is dus een versterking van het "pas toe of leg uit" principe.

Ondertussen wordt ook gekeken of opname in het BBV, Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies, een optie is.

Uitvoering van de Digitale Agenda en een Europese verordening voor standaardisatie

De Europese Commissie heeft in 2010 de Digitale Agenda (2010-2020) voor Europa gepresenteerd. In deze agenda staan zeven acties over interoperabiliteit en standaardisatie. In de komende jaren worden deze acties verder ingevuld. Een aantal acties, zoals de aangekondigde verandering op het gebied van standaardisatie en inkoop en de herziening van het Europese standaardisatiebeleid middels een verordening, kunnen impact hebben op werk van het College en Forum en daarmee op alle steutelspelers. De zeven acties vormen het uitgangspunt voor de invulling van het internationale gedeelte van het werkplan.

Samenwerking met sleutelpartijen

In 2012 zal nog meer dan afgelopen jaren samenwerking gezocht worden met marktpartijen en overheden bij het uitvoeren van de in dit werkplan genoemde activiteiten. In het bijzonder zal een aantal activiteiten in samenwerking met ECP/EPN worden uitgevoerd. Hierbij zal ECP/EPN de communicatieve kant voor zijn rekening nemen.

1.4 Criteria voor het kiezen van activiteiten

Met het kader en de ontwikkelingen in de omgeving in het oog heeft het Bureau Forum Standaardisatie een werkplan opgesteld met 11 blokken van activiteiten, die zijn gekozen op grond van de volgende criteria:

1. duidelijke behoefte
2. moet interoperabiliteit bevorderen
3. moet bovensectoraal zijn of geen eigenaar hebben
4. moet passen in het instellingsbesluit
5. moet passen in de beleidskaders
6. moeten onderling samenhang vertonen

2. Activiteiten overzicht

2.1 De rode draad van de activiteiten

Onderstaand een kleine samenvatting met de belangrijkste accenten die we in 2012 leggen. Voor al deze onderwerpen geldt dat het overkoepelende doel het bevorderen van interoperabiliteit is. Of we dit nu doen door het bevorderen van het gebruik van open standaarden, hergebruik van data en voorzieningen of meer samenhang in authenticatie standaarden, de focus ligt op het bevorderen van een betere digitale uitwisseling en hergebruik van gegevens.

Open standaarden: van "u vraagt, wij draaien" naar verbreding van adoptie in samenhang

Ook in 2012 onderhouden Forum/College de lijsten met open standaarden als onderdeel van het adoptieproces. Voor nieuwe aanmeldingen wordt de toetsingsprocedure doorlopen. Ten opzichte van voorgaande jaren is er meer expliciete aandacht voor de functionele samenhang tussen open standaarden, voor mogelijke "blinde vlekken" en voor de business case. Voor de functionele samenhang zal een overzicht van standaarden worden opgeleverd.

Daarnaast komen er nieuwe activiteiten om adoptie te bevorderen. Een aantal wordt overgenomen van het programmabureau NOiV, zoals de plugfesten waarin implementaties getest worden. Er zijn ook nieuwe activiteiten zoals het maken van bestekteksten en ondersteuning bij het inrichten van beheer. Deze laatste wordt opgepakt omdat afgelopen jaren is gebleken dat veel organisaties moeite hebben met het beheer van open standaarden, terwijl goed beheer juist essentieel is voor breed gebruik van de standaard.

Semantiek: van aanbodgericht (contextuele verbijzondering) naar samenhangend.

Afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in het uitdragen van een nieuwe stelselmatige benadering. Dit jaar zal het Forum zich vooral richten op inzicht en samenhang tussen semantische aanpakken en ondersteunen van domeinoverstijgende semantische initiatieven.

Voorzieningen: van "eerste test" naar standaard proces

In 2011 is voor de erkenning van voorzieningen op verzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een procedure opgesteld analoog aan de procedure voor het toetsen van standaarden. In mei 2012 wordt het College geadviseerd (n.a.v. de nu lopende toetsing) of de opgestelde toetsingsprocedure het juiste middel is om brede adoptie van ontwikkelde voorzieningen te bereiken. Als dit zo is dan kan de procedure gebruikt worden als standaard manier om voorzieningen te erkennen.

Communicatie: meer bekendheid, meer kennis

We gaan door met waar we nu ook al mee bezig zijn: het belang van standaardisatie en de rol en resultaten van Forum en Collegezo goed mogelijk bekend te maken. Dit wordt gedaan aan de hand van een communicatieplan. In 2012 zullen we daarnaast ook gaan inzetten op een actieve benadering van de gemeenten zodat ook zij meer gaan doen met de open standaarden van de "pas toe of leg uit" lijst.

Internationaal: van kennis vergaren naar succesvol interveniëren

In 2010 en 2011 is geïnvesteerd in kennisverbreding op verschillende dossiers zoals authenticatie of elektronisch factureren. Dit jaar zal de focus liggen op het leren van andere succesvolle Nederlandse interventies op standaardisatie gebied en het bijeenbrengen van stakeholders die belangrijk zijn voor internationale afstemming en samenwerking.

Open data

Dit thema richt zich op het identificeren van technische en juridische belemmeringen (waaronder ontbrekende standaardisatie) die aanbieders en gebruikers ervaren bij hergebruik van open data. Hiertoe wordt nauw samengewerkt met EL&I, BZK, ICTU en ECP/EPN.

Samenhang basisregistraties

In 2012 wil het Forum (mits gevraagd) bijdragen aan projecten van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) om een werkend en samenhangend stelsel van basisregistraties te realiseren. Focus ligt hierbij op standaarden in het stelsel en advies over semantische vraagstukken.

Authenticatie

In 2012 zal het Forum bijdragen aan de onderlinge samenhang en het gericht gebruik van authenticatiemiddelen. Ook zal de handreiking betrouwbaarheidsniveaus authenticatie worden uitgebreid naar computer-computer transacties.

2.2 Overzicht van de activiteiten

Net als in 2011 is gekozen om naast de kernactiviteiten ook met thema's te werken om de beschikbare middelen effectiever te kunnen inzetten en meer samenhang te creëren. Per thema kan via één van de kernactiviteiten worden bijgedragen om interoperabiliteit rondom het betreffende onderwerp te bevorderen. Hierna wordt een overzicht gegeven van kernactiviteiten en thema's die in 2012 worden opgepakt met daarbij weergegeven welke vragen beantwoord worden.

Kernactiviteiten		
Open standaarden	Toetsingsprocedure lijsten	Welke open standaarden toevoegen?
		Hoe kan samenhang tussen de standaarden op de lijst inzichtelijk gemaakt worden?
		Kan een architectuur van standaarden helpen om op specifieke terreinen meer samenhang te krijgen tussen standaarden?
	Adoptie en naleving open standaarden	Hoe kan het gebruik van de standaarden van de lijst verder gestimuleerd worden?
		Welke informatie uit de monitor van afspraken over open standaarden moet geadresseerd worden binnen Forum en College?
	Business case informatie per standaard	Wat zijn de voordelen van het toepassen van de standaarden van de lijst?
	Beheer open standaarden	Hoe kunnen beheerorganisaties geholpen worden om standaarden professioneel te beheren?
Voorzieningen	Erkenning van basisvoorzieningen	Werkt de toetsingsprocedure goed?
		Welke voorzieningen worden erkend middels een lijst?
		Hoe voorzieningen op de lijst verder stimuleren?
Semantiek		Hoe verhouden verschillende semantische benaderingen en standaarden zich tot elkaar?
		Wanneer werkt semantische standaardisatie?
		Wanneer gebruik je welke benadering?
Internationaal		Wat speelt er internationaal en wat dragen

		we uit?
		Waar moeten we participeren en beïnvloeden?
Communicatie		Wat wordt gedaan met de resultaten van het Forum en College? Wat hebben de doelgroepen aan het Forum en College?
	Beheer handreikingen	Hoe beheren we de ontwikkelde handreikingen op een goede manier?
Thema's		
Authenticatie		Hoe kan er meer samenhang bereikt worden tussen de verschillende authenticatiemiddelen en standaarden? Welke afspraken kunnen overheidsbreed gemaakt worden?
Samenhang basisregistraties		Welke standaarden kunnen het beste worden ingezet in het stelsel?
		Hoe kunnen semantische vraagstukken in het stelsel worden opgelost?
Hergebruik overheidsinformatie / open data		Hoe kunnen belemmeringen voor het gebruik van open data worden weggenomen?
Waardeketens en standaardisatie		Wat is de waarde van standaardisatie in complexe ketens?

2.3 De 11 deelplannen

Onderstaand een uitwerking van alle kernactiviteiten en thema's voor 2012.

Kernactiviteiten

2.3.1 Open standaarden: de lijsten

Lijsten met open standaarden (incl. samenhang standaarden)	
Opsteller	Bart Knubben
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	<p>Doel: het bevorderen van het gebruik van open standaarden en het daartoe in stand houden van een lijst met open standaarden waarvoor voor overheidsorganisaties een "pas toe of leg uit" regime' geldt. Tevens het in standhouden van een lijst met gangbare open standaarden en een procedure voor het bijhouden van deze lijsten.</p> <p>Doelgroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Primair: standaarden gebruikers in de (Semi-)publieke sector ▪ Secundaire: bedrijven (waaronder softwareleveranciers), ICT adviseurs en standaardisatieorganisaties.
RESULTAAT Wat en hoe?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Uitvoering toetsingsprocedure</u>: 14 aanmeldingen, 8 experttoetsingen/consultaties, 6 standaarden opgenomen op lijsten, 2 verwijderingen/verhuizingen ▪ <u>Adoptieadvies</u>: Bij iedere opgenomen standaard worden zo nodig ook aanvullende adviezen ter bevordering van de adoptie gedaan. ▪ <u>Functionele samenhang en witte vlekken adresseren</u>: bij de lijsten met open standaarden zal de functionele samenhang

	<p>terugkomen in de vorm van categorisering en eventueel visuele presentatie. Tegelijkertijd zal het Forum proactief op zoek gaan naar belangrijke "blinde vlekken" (bijv. waar standaarden niet bestaan of onvoldoende worden gebruikt) en deze agenderen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Communicatie</u>: Over de aanmeldmogelijkheid, over lijsten en over college-besluiten (o.a. "coming out party's") wordt gecommuniceerd.
Afbakening	<p>Het Forum zal niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Standaarden ontwikkelen
PLANNING	<p>De lijsten worden twee maal per jaar aangepast na de College besluiten (mei en november)</p>
TIJD en/of GELD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Begeleiding toetsingsprocedure: max. € 250.000 ▪ BFS: 1 fte of inhuur externen: € 200.000,- ▪ Visualisatie samenhang standaarden: € 20.000,-
KRITIEKE SUCCESFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voldoende aanmeldingen ▪ Complexiteit en gevoeligheid van standaarden ▪ Hardheid afspraken over 'pas toe of leg uit'

2.3.2 Open standaarden: adoptie en naleving open standaarden

Adoptie en naleving open standaarden	
Opsteller	Joris Gresnigt
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	<p>Doel het bevorderen van het gebruik van open standaarden van de lijsten.</p> <p>Doelgroep Primair: standaarden gebruikers in de (Semi-)publieke sector Secundaire: softwareleveranciers, ICT-adviseurs en standaardisatieorganisaties.</p> <p><i>Dit is additioneel op het adoptie advies en communicatie uitingen (zoals coming out parties) die een standaard onderdeel zijn van de toetsingsprocedure (zie werkplan lijsten met open standaarden).</i></p>
RESULTAAT Wat en hoe?	<p>Wat?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring van adoptieadviezen gegeven door het Forum, publicatie op Forum-site. 2) Adoptie-voortgang en barrières signaleren en adresseren (zoals noodzaak van een profiel) 3) Organiseren van adoptie activiteiten per standaard (indien hier behoefte aan is): <ul style="list-style-type: none"> • Plug festen (implementaties van de standaard testen met leveranciers) • Handreikingen • Bestekteksten • Implementatie-informatie 4) Updaten van het overzicht van standaarden in wet-regelgeving. 5) Aanpassen aanwijzingen voor regelgeving zodat er op een goede manier naar standaarden en voorzieningen wordt verwezen. 6) Het laten uitvoeren van additionele monitoring van de

	<p>adoptie van open standaarden</p> <p>Hoe? In nauwe samenwerking en afstemming met stakeholders rondom de standaarden; gebruikmakend van draaiboeken en ander materiaal van NOiV; in voorkomende gevallen samenwerking met ECP/EPN. De monitoring van de adoptie van standaarden is aanvullend op de I-NUP monitoring.</p>
Afbakening	<p>Het Forum zal niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controleren van aanbestedingen op het goed gebruik van standaarden.
PLANNING	Per standaard waarover het Forum adviseert.
TIJD en/of GELD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inhoudelijk BFS: 1 fte ▪ Communicatie via ECP ▪ Externe ondersteuning: € 200.000,- (= 1fte) ▪ Monitoring: € 50.000,-
KRITIEKE SUCCESFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relevante standaarden met adoptie-potentieel binnen gekozen thema's ▪ Goede samenwerking met ECP/EPN en de BZK (ICTU) die de monitor voor de I-NUP uitvoert.

2.3.3 Open standaarden: business cases

Businesscase Informatie bij standaarden	
Opsteller	Maarten van der Veen
Datum	17 oktober 2011
DOEL	Doel: De adoptie van standaarden vergroten door meer aandacht te geven aan de economische impact van het gebruik van een standaard.
Doelgroep	Doelgroep: <ul style="list-style-type: none"> • College Standaardisatie (Als beleidsverantwoordelijke) • (Semi-)publieke sector, bedrijfsleven en burgers.
RESULTAAT	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van een werkwijze om businesscase informatie te verkrijgen, en inpassing hiervan in de toetsingsprocedure. • Conform de uitgebreide procedure voor iedere standaard die volgend jaar wordt aangemeld voor opname op de 'pas toe of leg uit' -lijst Businesscase informatie verzamelen • Op verzoek van Forum of College businesscases opstellen voor standaarden die reeds op de 'pas toe of leg uit' lijst zijn opgenomen.
Afbakening	<p>Het Forum zal niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor iedere reeds opgenomen standaard businesscase informatie verzamelen. Per standaard een uitputtende (kwantitatieve) businesscase opstellen. Het streven is om de businesscases, waar mogelijk, te kwantificeren. Waar dit in redelijkheid niet haalbaar blijkt, wordt volstaan met een uitgewerkte kwalitatieve businesscase. Hierbij wordt ten minste een onderscheid gemaakt tussen de volgende stakeholders: overheid, bedrijfsleven en burgers.
PLANNING	<ul style="list-style-type: none"> • De planning loopt parallel aan het planning voor het toetsen van nieuwe standaarden. • In Q1 wordt een voorstel uitgewerkt voor een

	aangepaste toetsingsprocedure voor standaarden.
TIJD en/of GELD	<p>Gebruik van externen voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uitwerken voorstel voor verkrijgen BC-informatie: € 20.000,- 2) Toepassen van business case op de standaarden, uitgaande van 10 standaarden: € 80.000,- <p>Begeleiding BFS 0,3 FTE</p>
KRITIEKE SUCCESFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Goedkeuring Forum en College m.b.t. het voorstel voor aangepaste procedure voor het toetsen van standaarden. ▪ Bereidwilligheid stakeholders om mee te werken aan het verkrijgen van de gewenste informatie. ▪ Forum en College geven tijdig aan voor welke reeds opgenomen standaarden zij graag businesscase informatie willen verkrijgen.

2.3.4 Open standaarden: beheer

Beheer open standaarden	
Opsteller	Marijke Salters
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	<p>Doel: Professionaliseren van het beheer van standaarden</p> <p>Achtergrond: Eén van de criteria voor toevoeging van een open standaard op de pas toe of leg uit lijst is beheer. Op dit punt struikelen standaarden regelmatig in de procedure. Het Forum wil graag bijdragen aan professionalisering van het beheer van standaarden. Logius beheert op dit moment al een aantal standaarden. Logius is daardoor een goede "case".</p> <p>Doelgroep: (potentiële)beheerorganisaties voor standaarden</p>
RESULTAAT Wat en hoe?	<p>Wat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ondersteuning aan Logius bij het inrichten van het beheer van standaarden 2) Een praktische handreiking voor de inrichting van een beheerorganisatie voor open standaarden gebaseerd op ervaring bij Logius en BOMOS informatie 3) Community van standaarden beheerders die kennis en ervaring uitwisselt over het beheer van standaarden. <p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Inbreng van expertise bij de inrichting van een centrum van standaarden (Logius project benaming) 2) Deze inrichting dient als case, waardoor aanscherping van BOMOS en praktische implementatie tips kunnen worden opgesteld. Een praktische handreiking voor het beheer van standaarden voor overige partijen is het resultaat. 3) Bijeenbrengen van beheerders van standaarden op een online platform en via bijeenkomsten.
Afbakening	<p>Het Forum zal niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als probleemeigenaar voor de case bij Logius optreden. • Eventueel benodigde hulpmiddelen, zoals soft- en hardware voor haar rekening nemen.
TIJD en/of GELD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BFS: 0.5 fte , als externe inhuur nodig is: € 60.000,- ▪ Budget inhuur: € 30.000,- ▪ Budget voor bijeenkomsten ed: € 15.000,-

PLANNING	Start: januari 2012 Afronding: juni 2012
KRITIEKE SUCCEFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoende capaciteit en financiering vanuit Logius • Bereidheid van de beheerders van standaarden om samen te werken

2.3.5 Voorzieningen

Erkenning van (basis)Voorzieningen	
Opsteller	Maarten van der Veen
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	<p>Doel: Grootschalige aansluiting op en het gebruik van de basisvoorzieningen van de e-overheid versnellen.</p> <p>Meer specifiek is het doel komen tot een situatie waarin: Het voor de betrokken partijen duidelijk is wat basisvoorzieningen zijn en welke van die basisvoorzieningen men geacht wordt te gebruiken met uitsluiting van specifieke lokale oplossingen.</p> <p>Doelgroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Semi-)publieke sector
RESULTAAT Wat en hoe?	<p>Wat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Een lijst met erkende voorzieningen ▪ Een adoptieadvies voor iedere getoetste voorziening ▪ Evaluatie en eventueel bijstelling van de eind 2011 opgeleverde procedure en criteria voor het toetsen van voorzieningen <p>Hoe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoering toetsingsprocedure voor erkenning van voorzieningen: aanmelding, intake, experttoetsing, consultatie, besluitvorming; inclusief opstellen adoptieadvies. ▪ Communicatie: <ol style="list-style-type: none"> 1) over het bestaan van de erkenningsprocedure 2) oproep tot aanmelding 3) opname van een voorziening op de lijst
Afbakening	<p>Het Forum zal de procedure niet gebruiken voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorzieningen die zich zodanig bewezen hebben dat zij feitelijk al als gangbaar beschouwd kunnen worden. ▪ Voorzieningen waarvan de beoogde gebruikersgroep beperkt is. <p>Daarnaast zal de toetsingsprocedure de huidige bestuurlijke afspraken op het gebied van elektronische voorzieningen niet doorkruisen.</p>
PLANNING	In mei 2012 besluit het College (n.a.v. de nu uitgevoerde pilot) over de Erkenning van voorzieningen en of de toetsingsprocedure doorvoor het juiste middel is. Mocht dit een positief besluit zijn dan kunnen na mei 2012 voorzieningen getoetst worden.
TIJD en/of GELD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Begeleiding toetsingsprocedure: max. € 50.000,- per voorziening (max. 2 voorzieningen in 2012) ▪ BFS: 1 FTE (2 voorzieningen)

KRITIEKE SUCCEFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comittent van eigenaren basisvoorzieningen ▪ Advies Forum en besluitvorming College (mei 2012) ▪ Betrokkenheid omgeving (bijv. aantal aanmeldingen) ▪ Borging invulling van adoptieadvies.
-----------------------------------	---

2.3.6 Semantiek

Semantiek	
Opsteller	Marijke Abrahamse
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	Bevorderen van semantische interoperabiliteit door: <ul style="list-style-type: none"> ▪ In- en overzicht te bieden in de verschillende semantische benaderingen en standaarden, en wanneer deze toe te passen. ▪ Stimuleren domeinoverstijgende semantische initiatieven, in het bijzonder met toepassing van contextuele verbijzondering.
RESULTAAT Wat en hoe?	<ol style="list-style-type: none"> 1) WAT: Overzicht van verschillende methodes, projecten en ontwikkelingen op het terrein van semantiek, hun onderlinge samenhang en voorkeurstoepassingen. Het gaat om zowel initiatieven binnen de e-overheid als in het private domein. HOE: Opdracht verstrekken voor opstellen overzicht. Geen deskstudy maar door experts gedragen overzicht. Daartoe organiseren van tafel(s). 2) WAT: Stimuleren en ondersteunen van toepassing van de methode van contextuele verbijzondering. Met name als het e-overheids initiatieven of voorzieningen betreft. HOE: - Bijdragen aan methodische doorontwikkeling, opleidings- en/of communicatieproducten, voorwaarde is dat resultaten volledig open zijn. - Bijdragen aan modelleer casussen die domein-overstijgend zijn, voorwaarde is vraagsturing en medefinanciering door de te ondersteunen partij(en). 3) Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) adviseren betreffende semantische vraagstukken (zie ook werkplan samenhang basisregistraties). 4) Volgen van internationale ontwikkelingen op semantiekgebied (zie werkplan Internationaal).
Afbakening	Het Forum zal niet: Een voortrekkersrol nemen t.a.v. het zelf ontwikkelen of stimuleren van specifieke methoden.
PLANNING	<ol style="list-style-type: none"> 1.: Q1 2.: Q1 t/m Q4 3.: in ieder geval Q1 & Q2 4.: Q1 t/m Q4
TIJD en/of GELD	BFS: 0,6 fte <ol style="list-style-type: none"> 1.: overzicht; bijeenkomst(en) ca. € 70.000 2.: generieke doorontwikkeling € 50.000 3. + c. : mogelijk ondersteuning casussen max. € 50.000 (alleen indien vraaggestuurd, medefinanciering door probleemhouder) 4. PM

KRITIEKE SUCCESFACTOREN	<p><u>Algemeen:</u> Betrokkenheid (probleemherkenning, vraagformulering) van sleutelfiguren van uitvoeringsorganisaties; Betrokkenheid private partijen (aanbieders en afnemers)</p> <p><u>Voor contextuele verbijzondering:</u> Ingezette opschaling moet doorzetten; Positieve resultaten Essence fase 2; Kennis en kwaliteit van modellers;</p>
------------------------------------	--

2.3.7 Internationaal

Internationaal	
Opsteller	Joris Gresnigt
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	<p>Doel: Prioriteren, adviseren en bevorderen internationale afstemming.</p> <p>Doelgroep: Overheden en bedrijven.</p>
RESULTAAT Wat en hoe?	<p>Wat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Inbreng van het Nederlandse standpunt op de in dit werkplan geprioriteerde thema's, waaronder internationale standaardisatie. 2) Leren van andere succesvolle Nederlandse interventies op het gebied van standaardisatie zodat we dit zelf kunnen toepassen. 3) Adviezen over internationale thema's aan belanghebbenden. <p>Hoe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Analyse van de zeven actiepunten op interoperabiliteit en standaardisatie van de Digitale Agenda.nl. ▪ Laten analyseren van succesvolle voorbeelden (zoals wifi en blue tooth) met aanbevelingen voor het F&C en stakeholders. ▪ Creëren van een hecht netwerk met Nederlandse standaardisatie vertegenwoordigers en daar informatie van uitvragen en delen, bijvoorbeeld dmv bijeenkomsten. ECP/EPN en het netwerk NEBES worden hierbij betrokken. ▪ Participatie in relevante groepen van de EC: CAMSS, SEMIC, wellicht de IT-standaardisatie stuurgroep van DG Enterprise. ▪ Participatie in het internationale netwerk met andere buitenlandse overheden ▪ Nationale afstemming voor de internationale bijeenkomsten en terugkoppeling met stakeholders achteraf. ▪ Spreken op internationale bijeenkomsten over IT-standaardisatie en interoperabiliteit.
Afbakening	<p>Het Forum zal niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Een inventarisatie maken van wat er speelt op de verschillende standaardisatie gebieden. ▪ Zelf ronde tafels organiseren over onderwerpen waar het Forum niet eindverantwoordelijk voor is. Het Forum heeft geen coördinerende rol op internationaal vlak, deze ligt bij EL&I (DG Enterprise) en BZK (DIGIT, ISA groepen).

PLANNING	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Case studie: voor mei 2012. ▪ Rest is doorlopend.
TIJD en/of GELD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0.4 fte voor BFS ▪ € 50.000,- opdracht aan externe partij voor de case studie.
KRITIEKE SUCCESFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Goede afstemming met EL&I en BZK, waaronder het verkrijgen van toegang tot de relevante stukken en bijeenkomsten. ▪ Inspanning & participatie van EL&I en BZK bij relevante standaardisatie onderwerpen. ▪ Vinden van succesvolle casussen.

2.3.8 Communicatie

Communicatie	
Opsteller	Monique Dassen
Datum	18 oktober 2011
DOEL	<p>Verder uitbreiden van de bekendheid met en vergroten van de (inhoudelijke) kennis over (het werk van) Forum en College Standaardisatie bij de verschillende doelgroepen. Daarnaast ook het versterken en uitbouwen van de relaties met de verschillende stakeholders en doelgroepen.</p> <p>Doelgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestuurders Rijk (Collegeleden, CIO's, SG's en DG's) - Manifestgroep partijen en andere uitvoeringsorganisaties. - KING en VNG - Standaardisatie organisaties - Beheerders van standaarden - Gebruikers (architecten, bestuurders, projectleiders) - Private sector (via VNO-NCW en MKB-NL) - Inkopers en leveranciers (van software) <p>Strategie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Positioneren van Forum en College Standaardisatie als HET adviesorgaan/kenniscentrum voor standaarden en interoperabiliteit. - In alle uitingen benadrukken wat economisch en maatschappelijk nut en noodzaak zijn van (het werk van) het Forum en College. - Communiceren van actualiteiten, successen en mijlpalen rondom en van Forum en College. - Aparte doelgroepbenadering per doelgroep.
RESULTAAT Wat en hoe?	<p>De doelgroepen weten steeds beter wat de rol en positie en doelen van Forum en College Standaardisatie zijn en kennen de lijsten met standaarden (en evt. basisvoorzieningen in een later stadium).</p> <p>BFS zal een communicatieplan voor 2012 opleveren waarin doel(en) per doelgroep en middelenkeuze aan de orde komen.</p> <p>Daarnaast worden de handreikingen open document formaten en multimedia standaarden geupdate.</p>
AFBAKENING	BFS en ECP-EPN zullen nauw gaan samenwerken op gebied van communicatie. Overleg over werkverdeling en budget zijn in 2011 al opgestart.
	Gedurende het hele jaar.

PLANNING	Q3 update handreikingen Q4 Jaarcongres
TIJD en/of GELD	Voor de uitvoering van de communicatie-activiteiten + inhuur van een externe communicatieadviseur wordt een bedrag van € 200.000,- gereserveerd. Voor de handreikingen wordt € 50.000,- gereserveerd.

Thema's

2.3.9 Authenticatie

Authenticatie	
Opsteller	Peter Waters
Datum	17 oktober 2011
DOEL	Bijdragen aan de onderlinge samenhang en het gericht gebruik van authenticatiemiddelen Doelgroep: alle organisaties in de publieke sector en via hen burgers en bedrijven
Doelgroep	
RESULTAAT	<ol style="list-style-type: none"> 1) Beheer en onderhoud Forum handreiking voor het bepalen van betrouwbaarheidsniveaus 2) communicatie over handreiking 3) standaarden identificeren en toevoegen aan de lijst 4) advisering aan/over concrete projecten (bijv. eHerkenning) 5) volgen internationale ontwikkelingen
Wat en hoe?	<p>Hoe</p> <p>Ad a. inrichten community en verzamelen ervaringen en issues, ontwikkeling passage over machine to machine communicatie</p> <p>Ad b. publiciteitscampagne</p>
Afbakening	<p>Het Forum zal niet:</p> <p>Bij ad.4 nieuwe eigen initiatieven nemen.</p> <p>De beschreven acties volgen uit in 2011 ingezette activiteiten. Certificering van bestaande authenticatiemiddelen is de verantwoordelijkheid van BZK en EL&I.</p>
PLANNING	<ol style="list-style-type: none"> 1.: Q1 t/m Q4 2.: Q1 en Q2 3.: Q1 t/m Q4 4.: PM 5.: Q1 t/m Q4
TIJD en/of GELD	<ol style="list-style-type: none"> 1.: 0.2 fte Q1 en Q2 2.: 0.1 fte Q1 <p>€ 30.000,- voor het beheer en uitbereiding van de handreiking.</p>
Kritieke Succesfactoren	Voortgang eHerkenning

2.3.10 Hergebruik overheidsinformatie/open data

Open data	
Opsteller	Marijke Salters

Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	<p>Doel: "De doelstelling van open data is ruimte te creëren voor innovatie en economische groei door overheidsdata beschikbaar te stellen aan ondernemers" (citaat beleidsnotitie EL&I)</p> <p>Achtergrond: Het Forum wil gebruik van open data stimuleren, door advisering over een aantal belemmeringen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Publieke partijen weten niet in welk formaat hun data het best gepubliceerd kan worden 2. Potentiële gebruikers kunnen bestanden met open data niet vinden 3. Potentiële gebruikers hebben geen idee welke data ze krijgen 4. De ICT configuratie van publieke partijen is niet geschikt is om derden grootschalig data ter beschikking te stellen 5. Publieke partijen zijn bang voor schadeclaims door fouten in open data <p>Doelgroep: (Semi-)publieke sector en private partijen.</p>
RESULTAAT Wat en hoe?	<p>Wat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adviesrapport met adoptie advies aan data.overheid.nl voor het wegnemen van de belemmeringen. 2. Adviesrapport met adoptie advies aan data.overheid.nl over de juridische context voor aanbieders van open data. 3. Optioneel: aanmelding nieuwe open standaarden <p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het Forum verleent een opdracht tot onderzoek, waarbij publicatie standaarden, vindbaarheid standaarden en randvoorwaarden voor hergebruik worden vastgesteld. 2. Het Forum verleent een juridische opdracht, waarbij onderzocht wordt onder welke voorwaarden een dataset volledig open en met onderkenning van de risico's (zowel wat betreft datakwaliteit als juridische aspecten) kan worden gepubliceerd. Waarbij tevens een advies over te hanteren nadere afspraken ter beschikking wordt gesteld.
Afbakening	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het Forum is niet de eigenaar van het open data project. Zij heeft een adviserende rol.
TIJD en/of GELD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BFS: 0.3 fte, bij benodigde externe inhuur: 37.000 Euro. ▪ Budget inhuur: juridisch onderzoek: 40.000.
PLANNING	<p>1e onderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mei 2012: resultaat in College <p>Juridisch onderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ november 2012 in college
KRITIEKE SUCCESFACTOREN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Betrokkenheid van uitvoeringsorganisaties die open data beschikbaar stellen. ▪ Commitment van Geonovum, project Open data (BZK) en Antwoord voor bedrijven (EL&I). Commitment BZK DRI.

2.3.11 Samenhang basisregistraties

Samenhang Basisregistraties	
Opsteller	Peter Waters

Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	Bijdragen aan projecten van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) om een werkend en samenhangend stelsel van basisregistraties te realiseren Doelgroep: PSB en onderliggende stuurgroepen.
RESULTAAT Wat en hoe?	1) Forum adviezen aan de PSB over relevante standaarden voor basisregistraties (zie deelplan standaarden) 2) Advisering over semantische vraagstukken (zie deelplan semantiek) Het hoofd BFS is lid van de stuurgroep 'Werkend Stelsel' van de PSB
Afbakening	Het Forum zal niet: op eigen initiatief acties ondernemen.
PLANNING	1.: Q1 t/m Q4 2.: Q1 t/m Q4
TIJD en/of GELD	1.: PM 2.: PM
KRITIEKE SUCCESFACTORE	Algemeen: Besluit College om aan dit onderwerp prioriteit te geven Ad 1. is sterk afhankelijk van vragen vanuit de PSB Ad 2. is afhankelijk van het succes van een pilot die najaar 2011 wordt uitgevoerd

2.3.12 Waardeketens en standaardisatie

Waardeketens en standaardisatie	
Opsteller	Peter Waters
Datum	17 oktober 2011
DOEL Doelgroep	Het belang van standaarden en standaardisatie voor ketenprocessen beter begrijpen. Meer synergie halen uit samenwerking bedrijfsleven –overheid bij het benutten van open standaarden.
RESULTAAT Wat en hoe?	Beter zicht krijgen op overeenkomsten en verschillen in de wijze waarop standaardisatievraagstukken worden aangepakt door bedrijven (B2B) en overheden (B2G, B2C, G2G).
Afbakening	Concrete aanpakken in topsectoren worden door partijen buiten het Forum vormgegeven, zoals TNO en de partijen die werken aan een open ICT-platform, zoals in de topsector Logistiek.
PLANNING	Q2, Q3 en Q4
TIJD en/of GELD	Met name tijd voor analyse en advisering
KRITIEKE SUCCESFACTOREN	Goede contacten met de partijen die actief zijn op het gebied van standaardisatie in topsectoren, zoals TNO.

3. Budget

Budget BFS 2012			
Budget 2012	2.200.000		
Overhead	240.000		
Restant 2011	300.000		
Besteedbaar budget	2.260.000		
Categorie:	Bureau-overstijgend		Bedrag
	Personeel		350.000
	Opleiding		20.000
	Trainee (jaar)		90.000
	Extern tbv Forum en College		25.000
	Onderst. Forum en College		35.000
Subtotaal	Bureau-overstijgend		550.000
Categorie:	Thema's		
	Inhuur voorzitters voor thema's		20.000
	Toetsingsprocedure lijsten os		470.000
	Adoptieadvies os		250.000
	Business case informatie os		100.000
	Beheer os		105.000
	Voorzieningen		100.000
	Semantiek		170.000
	Internationaal		50.000
	Communicatie		250.000
	Beheer handreikingen		50.000
	Authenticatie		30.000
	Hergebruik overheidsinfo/open data		40.000
	Samenhang basisregistraties		0
	Waardeketens en standaardisatie		0
	Div. onderzoek		100.000
Subtotaal			1.735.000
Totaal			2.255.000
Budget - uitgaven			5.000